

givenhed og Troskab, som hun for saa kort Tid siden havde modtaget, kun vare et Mundsveir, at den Virak, man saa rundhaandet havde strøet for hendes Fødder, allerede var bortdunstet, og at Frankrigs unge Adelsmænd, der nys satte deres Ære i at hylde hende, vilde undlade at drage Sværdet paa hendes Bud. Hun behøvede ikke mere at tage noget Hensyn hverken til Kongen eller til Hertugen af Angoulême, med hvem hun allerede befandt sig paa en spændt Fod, fordi de fortrøede, at de havde frasagt sig Thronen til Gunst for hendes Søn. For at hævde hans Rettigheder, foretog hun den Expedition, som for en Stund henledte hele Verdens Opmærksomhed paa hende, men som skulde ende med, at hun som et glimrende Stjerneskrud for stedse forsvandt fra den politiske Himmel. I den Hensigt at udføre Planen reiste hun til Italien, hvor hun fandt Raad og Bistand hos den eventyrlige Hertug af Modena. Han tog ikke i Betænkning at anerkjende hende som Regentinde og hendes Søn som Frankrigs lovmæssige Konge; han tillod, at hun samlede et Hof om sig, ja endog udnævnte et Ministerium i hans Hovedstad. Herfra knyttede hun Forbindelser med Frankrig, og man gav hende fra alle Kanter Haab om, at hun kun behøvede at vise sig, saa vilde den hvide Fane atter vaie overalt. Hun fragtede et Skib, og ledsaget af en lille Skare seilede hun til Marseille, hvor hun som Brud var stegen i Land under hele Befolkningens Jubel. Men her ventede hende nu en ganske anden Modtagelse. Hun havde saa tillidsfuldt haabet, at denne store Stads lidenskabelige Indbyggere vilde slutte sig til hende, og den hvide Fane vaiede virkelig ogsaa fra et Kirketaarn, da Skibet viste sig, men i næste Øieblik maatte den vige for den trefarvede; de legitimistiske Anføreres Uduelighed og Troppernes Troskab forhindrede den tilsigtede Reisning. Hun maatte opgive Forsøget i Sydfrankrig, men hun tænkte ikke et eneste Øieblik paa at trække sig tilbage. Hun lod sig landsætte i en Baad, og kun ledsaget af en Staldmester reiste hun gennem hele Frankrig, uden at blive kjendt og anholdt. Saaledes kom hun til Vendée, hvor man ikke mere ventede hende. Anførerne vare uenige indbyrdes, den besindige Del af hendes Tilhængere mente, at Opstanden var mislykket, men Ungdommen vilde ikke staae tilbage for en Kvinde, der saa modig havde trodset alle Farer for at give Møde. Den ungdommelige Begeistring kunde dog ikke gjøre Udslaget; Regeringen havde sammmentrukket en Armeé paa 50,000 Mand i Vendée, og efter nogle temmelig blodige Træfninger ved Maisdon, Du Chêne, La Pénière og Riallié maatte den paa alle Kanter omringede Hertuginde søge Frelse i Flugten. Forklædt som Bondepige og kun ledsaget af en eneste Hofdame begav hun sig paa Veien til Nantes. Alexander Dumas, der har helliget Hertuginde af Berry et Capitel i sine Memoirer, fortæller, at hun, da hun begav sig ind i Nantes, hvor et Tilflugtssted ventede hende hos en gammel adelig Dame, følte et Slag paa Skulderen. Skjælvende vendte hun sig om og saae en skikkelig gammel Kone, der havde sat sin fyldte Æblekurv fra sig og ikke uden Bistand kunde løfte den op paa Hovedet igjen. »Aa, mine Børn,« sagde hun til Hertuginde og Frøken de Kersabiec, »hjælp mig med min Kurv, saa skal hver af Jer faae et Æble.« Hertuginde tog fat i den ene Hank, hendes Ledsagerinde i den anden, og Kurven blev løftet op paa Hovedet af Konen, som vilde fjerne sig uden at give den lovede Løn. Men Hertuginde greb hende i Armen og sagde: »Hør, lille Moer, hvor blev Æblet af?« Hun fik det, og medens hun spiste det med en ved en majsommelig Vandring skærpet Appetit, faldt hendes Øine paa en Placat, med Overskriften: »Beleiringstilstand!« trykt med store, fede Bogstaver. Det var den ministerielle Kundgjørelse, der indførte Beleiringstilstand i Vendées fire Departementer. Hertuginde nærmede sig Placaten, læste den koldblodig igjennem trods sin Ledsagerindes Forestillinger, og bemærkede, at Sagen dog virkelig angik hende saa meget, at det var hendes Pligt, at sætte sig ind i den. Omsider begav hun sig atter paa Veien og naaede et Hus, der dog kun var bestemt til hendes foreløbige Opholdssted.

Hun blev imidlertid snart nødsaget til at forlade det og søgte nu Tilflugt hos en Frøken Duguigny, hvor hun i over en Maaned undgik alle Politiets Efterstræbelser. Her blev hun forraadt af en Jøde ved Navn Simon Deutz, som var gaaet over til Katholicismen, og som var anbefalet til hende baade af Jesuiterne og af Generalinde Bourmont. Han var indviet i Legitimisternes hemmeligste Planer; men Thiers, der paa den Tid var Minister, betalte ham halvanden Million Francs for at røbe dem. En Aftenstund var Huset omringet af Politi, førend nogen af Beboerne anede Uraad, og Hertuginde fik netop Tid til at tye ind i et for hende indrettet Skjul, da Husundersøgelsen begyndte. Skjulet var anbragt i et Kvistkammer bag Kaminen, gennem hvis Dør

man maatte krybe for at naae det. I dette Rum, der neppe var to Kvadratalen stort, maatte Hertuginde og tre Personer af hendes Følge opholde sig uden Føde i sexten Timer, og Politiet troede allerede at være ført paa Vildspor, da to Gendarmere faldt paa at lægge Hd i Kaminen. Nu var Stillingen uholdbar, da Kamindøren dannede Skjulestedets ene Væg, og paa Hertuginde Befaling raabte Frøken Kersabiec: »Tag Ilden ud af Kaminen, vi overgive os.« I Forhørene optraadte Hertuginde med megen Værdighed, og Regeringen lod hende tilsøes føre til Blayefortet, hvor hun blev bevogtet med Strengthed af General Bugeaud. Kongen befandt sig i stor Forlegenhed, da han ikke godt kunde domfælde en Moder, hvis hele Brøde bestod i, at hun vilde hævde sin Søns Rettigheder. Tilfældet hjalp dog Louis Philippe ud af denne pinlige Forlegenhed; det forlængede Ophold i Fængslet nødsagede nemlig Hertuginde til at tilstaae, at hun var frugtsommelig, og at hun i Italien havde indgaaet et hemmeligt Ægteskab med Grek Lucchesi-Palli. Den politiske Interesse, der knyttede sig til hendes Navn, forsvandt nu fuldstændig tilligemed det poetiske Skjær; Grevinde Palli kunde ikke gjøre Krav paa at være Frankrigs Regentinde, og den forsigtige Borgerkonge kunde uden Fare frigive sin Fange.

Siden den Tid har Hertuginde af Berry ikke spillet nogen offentlig Rolle, og det blev hende ikke engang forundt at opdrage Greven af Chambord, for hvem hun havde vovet saa meget. Hun levede først i Venedig, siden paa det hende tilhørende Gods Branzée i Steiermark, som i sin Tid havde tilhørt Caroline Murat og som af hende blev solgt til Hertugen af Angoulême. Her levede hun fjernet fra den politiske Verden med sin Mand og sine fire Børn, medens kun de Bjerge, der dannede Grændse-skjellet mellem Steiermark og Nedre Østerrig, adskilte hende fra hendes Søn, Greven af Chambord, som ofte med stor Gaymildhed understøttede sin Moder, hvis Formuesomstændigheder mod Slutningen af hendes Liv vare meget slette paa Grund af hendes Gemals Ødselhed og hendes egen fyrstelige Sorgløshed. Hun blev endog nødsaget til at sælge sit Billedgalleri, som indeholdt fortrinlige Malerier af ældre og nyere Kunstnere. Hun døde pludselig den 17de April paa Branzéeslottet af Hjernebetændelse. Greven af Chambord, som opholdt sig i Prag, ilede til sin Moders Dødsleie og modtog hendes sidste Farvel. Hun bevarede lige til sin Død hele den Aandsstyrke og hele det spillende Vid, der saa høilig blev beundret af den tidligere Slægt. I en biografisk Skildring af hende siger Pontmartin: »Vi kunne nu uden Partihensyn og uden politisk Lidenskabelighed omtale hende som en halv virkelig, halv fantastisk Skikkelse; hun er Heltinde i en tiltrækkende Roman, som vi gjerne vilde læse paany, hvis vi blot turde udrykke en eneste Side.« J. C. M.

De dræbte Engleskmænds og Italieneres Jordfæstelse i Athen.

De græske Røveres Grumhed mod det Reiseselskab, som ubekymret drog ud fra Athen for at bese Egnen ved Marathon, har vakt den største Bestyrtelse i Grækenlands Hovedstad. Dagbladene udkom med sort Rand, til Tegning paa Sorgen derover, og Kongen og Dronningen afholdt sig fra Deltagelse i de Fester, som vanligt gives i Hovedstaden ved Paasketid. Kongen gjorde desuden strax Condolencebesøg hos den engelske og den italienske Minister; samt satte sig i Spidsen for Ligfølget ved de ulykkelige Offeres Jordfæstelse, ligesom han ogsaa paa en smuk Maade bevidnede Fru Lloyd sin Beklagelse over hendes Ægtefælles Drab.

Runestenene ved Lundagård.

Tæt ved Lundagårdens tidt besungne, skyggefulde Gange aabner den »gamla botaniska trädgården« sine Stier for de Spadserende. Flere sjældne Træer, tildels af sydlige Arter, som i Sverig kun kunne trives i Skaanes varme Jordbund, ere blevne staaende, da »botaniska institutionen« for faa Aar siden flyttedes fra den gamle »trädgård« til den nye. Men midt imellem de ordinaire og extraordinaire Veteraner og Ynglinge af Planteverdenen kneiser der desuden en Samling af Oldinge, over hvis Isser ikke Snese, men Hundreder af Aar ere gaaede hen; thi i den »gamla botaniska trädgården« er der oprettet en Runehal, et Muscum af Runestene.

Som Regel gjælder det, at man lader slige monumentale Oldsager blive staaende — eller liggende — hvor de findes. Dog gjør man fornuftig-

vis den Undtagelse, at man foretrækker at flytte Stene m. m. fra saadanne Steder, hvor de blive ødelagte, til en Plads, hvor de kunne fredes. Den i 1865 stiftede »Förening för Skånes forminnen och historia« har derfor af Universitetet faaet sig overladt en Kvadrat i den »gamla botaniska trädgården«, for her at kunne samle saadanne Runestene, som andetsteds ere udsatte for Tidens Tand og menneskelig Begjerligheds Overlast. Det medfølgende Billede vil vise, at Foreningen allerede har samlet og opstillet et lille Antal saadanne Stene, og nogle af disse ere saavel ved deres Alder og Størrelse, som paa anden Maade, mere end almindelig mærkværdige.

Uheldigviis er Runologernes Tal ikke stort, og det har ikke været os muligt at faae ordentlig Besked om hver af de Runestene, som ere opstillede, og som findes afbildede paa vor Tegning. Der synes ikke engang at existere — ialtfald ikke i Kjøbenhavn og vel neppe heller andetsteds — en paalidelig Tydning af Indskrifterne. Ja, vi troe endog, at disse Indskrifter endnu ikke ere copierede altsammen, skjøndt en saadan Copiering ikke er synderlig besværlig. Vi benytte derfor Leiligheden til at minde om, at det dog er Umagen værdt at skaffe en Tydning, og at det første Skridt til dette Maal er en paalidelig Copiering. Denne kan skee ved Hjælp af en omhyggelig Blyantstegning paa Papir, men i saa Tilfælde mindre let og brugbar. Den kan skee ved Gipsafstøbning, og denne Methode er god, fordi Aftrykket er sikkert, men Methoden er dog af let fattelige Grunde mindre praktisk. Derimod er det en temmelig let Sag at væbne sig med et Blad tykt, poreust hvidt Papir, som i fugtet Tilstand kan trykkes paa Stenen, og som da modtager Indtryk af Skriften. Naar Papiret dernæst er tørret, har man hvert Træk tydeligt og ligesaa sikkert som ved en Gipsafstøbning, desuden let at haandtere og ovenikjøbet dobbelt praktisk, fordi man paa Papiret har baade de concave og de convexe Tryk, af hvilke det ene Slags ved Tydningen kan hjælpe paa det andet. Ved at gjøre sig den Uleilighed at tage slige Aftryk — som kunne holde sig i uendelig lang Tid — vil der sikkert kunne udrettes ligesaa Meget, som naar der udarbejdes lærde Afhandlinger, uden at Tingen selv er rigtig kjendt.

Af Runestenene, som her er Tale om, er den største tillige den mærkeligste, saavidt man hidtil veed. Den blev 1691 af Professor Stobæus udtagen fra Ruinerne af »Alla Helgons Kyrka« paa den nu saakaldte Helgonbacken ved Nordsiden af Lund; den lagdes først paa den høire Side af Taarnindgangen til det nuværende Bibliothekshus og flyttedes for ikke mange Aar siden hen i et af Lundagårdens Hjørner, hvor den var »blottställd för all den åverkän, hvartil en så öppen plats kan föranleda.« Nu er den endelig kommen i sikker Havn. Den er afbildet flere Gange, blandt Andet i Sjøborgs »Samlingar för Nordens fornälskare« og i Stephens' berømte Pragtværk. Indskriften lyder i Oversættelse saaledes: »Torkel, Søn af Eskil Björnson, reiste denne Sten efter begge sine Søner, Olaf og Otter, gode Landeværnsmænd« — hvorved er at bemærke, at det sidste Ord er særdeles interessant, fordi det synes at tyde paa en særegen Stilling som offentlige Stridsmænd.

En anden af Runestenene, som ligeledes er afbildet og tydet, den saakaldte Vallkärra-Sten, har følgende Indskrift: »Tufva reiste denne Sten efter Gamal, sin Mand (Husbond) og Oskar Björnson.«

De øvrige Stene ere neppe endnu gjorte til Gjenstand for videnskabelig Tydning, men Mangelen vil forhaabentlig snart blive afhjulpen, saadan som den nuomstunder bør blive det, især i en By som Lund. At adskillige af disse Stene ere fra Hedningetiden og i flere Retninger mærkelige, bør selvfølgelig bidrage til at paaskynde deres ordentlige Afbildning og rette Tydning.

Ørnereden.

(Af Ivar Ring.)

Øen var mest et Fiskerleie, med smaa fattige Hytter, der vare beboede af modige Mænd, som fra liden Gut af vare vante til at færdes paa Vandet, og kjække Kvinder, der trofast stode Manden tilside i Fare og Stræb.

Seilede man Øen forbi, skulde man troe, den var stensat af golde Klipper, dog udgjorde disse kun et Værn for Øen, som tog den skarpe Blæst af, der foer hen over Havet. Vandet gav Øen sin rige Skat, Klipperne skjærmede Planter og Træer, saa der var lunt og godt at boe derovre. Maatte Beboerne end stride haardt for Brødet, saa fandt de det dog stødse, og Fjeldbondens tunge Sind var blæst bort med Vinden, som foer høit op over Øen, og fik kun sjelden fast Bolig hos nogen af dem.